

พระราชบัญญัติจัดตั้งพิพิธภัณฑสถาน
สำหรับพระนคร

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า

โดยที่ได้ทรงพระราชดำริห์จัดตั้ง พิพิธภัณฑสถานสำหรับพระนครขึ้น เป็นที่รวบรวมเก็บรักษาโบราณและศิลปวัตถุต่าง ๆ เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่มหาชนในการศึกษาหาความรู้และให้เป็นเกียรติยศแก่บ้านเมือง และบัดนี้พิพิธภัณฑสถานสำหรับพระนครได้จัดตั้งสำเร็จตั้งพระราชประสงค์แล้ว

และโดยที่ทรงพระราชดำริเห็นว่า ควรจะมีพระราชบัญญัติ
ตั้งขึ้นไว้เพื่อพิทักษ์รักษาสิ่งของในพิพิธภัณฑสถานสำหรับ
พระนครให้มั่นคง และวางระเบียบการบำรุงพิพิธภัณฑสถาน
สำหรับพระนครให้เจริญต่อไปภายหน้า

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้
สืบไป ดังนี้

หมวด ๑

ว่าด้วยการใช้พระราชบัญญัติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
จัดตั้งพิพิธภัณฑสถานสำหรับพระนคร พุทธศักราช ๒๔๖๕”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ได้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ไม่เกี่ยวข้องถึงพิพิธภัณฑสถาน
ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกระทรวงอื่น สำหรับสิ่งของแต่บางประเภท
ฤ็จะเพาะการแต่บางอย่าง

มาตรา ๔ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ระเพาะพิพิธภัณฑสถาน
สำหรับพระนครซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดกรุงเทพฯ ฯ ต่อไปเมื่อได้
ประกาศตั้งพิพิธภัณฑสถานขึ้นตามหัวเมืองมณฑลใด และ
ถ้าจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้

วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๔๖๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๓ หน้า ๗๑๔

สำหรับพิพิธภัณฑสถานที่ตั้งขึ้นนั้นด้วย ก็จะได้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาต่อไปภายหลัง

หมวด ๒

ว่าด้วยการปกครองพิพิธภัณฑสถาน

มาตรา ๕ ให้ราชบัณฑิตยสภา มีหน้าที่และรับผิดชอบจัด
การบำรุงรักษาพิพิธภัณฑสถาน สำหรับพระนคร และให้มี
อำนาจบังคับบัญชาข้าราชการ บรรดา มีตำแหน่งใน พิพิธภัณฑ
สถาน ฯ ได้ทั้งสิ้น

มาตรา ๖ พนักงานรักษาพิพิธภัณฑสถาน สำหรับพระนคร
นั้น ให้มีตำแหน่งภัณฑารักษ์ผู้จัดการเป็นหัวหน้าคน ๑ และ
มีข้าราชการตำแหน่งชั้นรองลงไปตามสมควร ถ้วนสังกัดขึ้น
ในราชบัณฑิตยสภา ระเบียบตำแหน่งหน้าที่ให้จัดอนุโลมตาม
กระทรวงราชการพลเรือน

มาตรา ๗ เงินซึ่งรัฐบาลจ่ายบำรุงรักษา พิพิธภัณฑสถาน
สำหรับพระนครนั้น โดยปกติให้จ่ายเป็นจำนวนเงินอุดหนุน
ประจำปี แล้วแต่ราชบัณฑิตยสภาจะจัดจ่าย เป็นรายการ
อย่างไร ถ้าในปีหนึ่งใช้เงินที่รัฐบาลอุดหนุนไม่หมด มีจำนวน
เงินเหลืออยู่เท่าใด ก็ให้ราชบัณฑิตยสภา มีอำนาจที่จะสงวน
เงินนั้นไว้ใช้เพิ่มเติมในปีอื่นได้ต่อไป

๒) สิ่งของซึ่งราชบัณฑิตยสภา ขอขยืม ผู้อื่น มาตั้งไว้ในพิพิธภัณฑสถาน ฯ เพื่อให้มหาชนได้ชมก็ดี ฤฯของหลวงสำหรับใช้ราชการ แต่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้มาตั้งไว้ในพิพิธภัณฑสถาน ฯ เพื่อให้มหาชนได้ชมก็ดี เหล่านี้กำหนดว่าเป็นของขยืม

๓) สิ่งของซึ่งมีผู้ฝาก พิพิธภัณฑสถาน ฯ เพื่อรักษา และราชบัณฑิตยสภารับตั้งไว้ให้มหาชนได้ชมก็ดี สิ่งของซึ่งบุคคลนำมาตั้งอวดประกวดกัน และราชบัณฑิตยสภายอมอนุญาตให้ตั้งไว้อวดในพิพิธภัณฑสถาน ฯ ก็ดี เหล่านี้กำหนดว่าเป็นของฝาก

มาตรา ๑๑ ห้ามมิให้โอน กรรมสิทธิ์ใน บรรดาของหลวงสำหรับพระนครที่เก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑสถาน ฯ เว้นแต่ในพฤติการณ์ต่อไปนี้ คือ

๑) เมื่อผู้จัดการพิพิธภัณฑสถาน ฯ ได้ร้องขอและได้รับความยินยอมของราชบัณฑิตยสภา ที่จระริกรรมสิทธิ์ในของนั้น ฤฯ

๒) เมื่อราชบัณฑิตยสภา เห็นว่าจะเป็นการได้ผลดีในอันที่จะเอา สิ่งของ ที่มีอยู่มากเกิน ต้องการ มาแลกเปลี่ยน กับสิ่ง

ของอย่างอื่นที่เป็นคุณ ฤจะจำหน่ายสิ่งของที่มีอยู่เป็นจำนวนมากฤหาได้ไม่ยาก เพื่อประโยชน์ของพิพิธภัณฑสถาน ฯ

มาตรา ๑๒ ถ้าหากมีราชการอันสมควรจะเอาของหลวงสำหรับพระนครไปจากพิพิธภัณฑสถาน ฯ ชั่วคราวแล้วกลับส่งคืน กรรมการ ราชบัณฑิตยสภา ผู้มีหน้าที่กำกับ พิพิธภัณฑสถาน ฯ แต่เพียงคนเดียวอาจออกใบอนุญาตได้ แต่กรรมการผู้อนุญาตนั้นต้องรับผิดชอบเฉพาะตัว จนกว่าราชบัณฑิตยสภาจะได้ให้สัตยาบัน

อนึ่งในการ ที่อนุญาตให้เอาของหลวงสำหรับพระนครไปจากพิพิธภัณฑสถาน ฯ ชั่วคราวนั้น ต้องมีกำหนดวันซึ่งจะส่งคืนปรากฏอยู่ในใบอนุญาต และกรรมการผู้อนุญาตต้องนำความแจ้งต่อราชบัณฑิตยสภาทราบโดยเร็ว

ห้ามมิให้ผู้จัดการพิพิธภัณฑสถาน ฯ ส่งมอบของหลวงสำหรับพระนคร อันเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑสถาน ฯ แก่ผู้หนึ่งผู้ใดก่อนได้รับ อนุญาตของราชบัณฑิตยสภา ฤกรรมการ ราชบัณฑิตยสภาตั้งกะ : วจมาเป็นอันขาด

มาตรา ๑๓ ของขี้มฤของฝากไว้ในพิพิธภัณฑสถาน ฯ นั้น ถ้าเจ้าของที่ดี ฤในส่วนของหลวงสำหรับพระนคร ถ้า

เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามตำแหน่งหน้าที่กตั้ง จะขอรับเอาไป
เมื่อใด ผู้จัดการพิพิธภัณฑสถาน ฯ อาจส่งมอบให้ไปได้
แต่ผู้จัดการพิพิธภัณฑสถาน ฯ ต้องรับผิดชอบในการส่งมอบ
นั้น จนกว่าจะได้รับสัตยาบันของนายกราชบัณฑิตยสภา
และต้องนำความขึ้นเสนอต่อ นายกราชบัณฑิตยสภาให้ทราบ
โดยเร็วด้วย

อนึ่งสิ่งของหลวงสำหรับพระนครซึ่งถอนไปใช้ราชการชั่วคราว
คราวนั้น ถ้ายังมีได้มีรับส่งโปรดเกล้า ฯ ให้โอนไปขาดจาก
พิพิธภัณฑสถาน ฯ ทราบใด เมื่อใช้ราชการในคราวนั้นเสร็จ
แล้ว ให้เจ้าพนักงานส่งของนั้นคืนยังพิพิธภัณฑสถาน ฯ
เหมือนอย่างข้อมไปใช้ราชการจนทุกคราว

มาตรา ๑๔ ในการที่จะเรียกขานรับของไปจากพิพิธภัณฑ
สถาน ฯ นั้น ไม่ว่าจะเป็โดยประการใด ๆ ให้มีบัตรหมาย
ขานจดหมายลายลักษณอักษรเป็นสำคัญ และผู้รับมอบต้องทำ
ใบรับให้ แล้วจึงจะรับของไปได้ ห้ามมิให้ผู้จัดการพิพิธภัณฑ
สถาน ฯ ส่งมอบของให้แต่โดยพึงถ้อยคำและไม่มีใบรับเป็น
สำคัญ

มาตรา ๑๕ การที่จะเลือกหาสิ่งของตั้ง พิพิธภัณฑสถาน
สำหรับพระนครนั้น ให้ราชบัณฑิตยสภามีอำนาจที่จะขอ ข

จะรับในนามของรัฐบาล เมื่อมีผู้มีใจให้สิ่งของไว้สำหรับ
พระนคร ฤจะยืมและรับฝากไว้ชั่วคราวได้ตามเห็นสมควร

มาตรา ๑๖ ให้ราชบัณฑิตยสภาจัดให้มีบัญชีสิ่งของสำหรับ
พิพิธภัณฑ์สถาน ฯ ไว้ทุกประเภท และต้องให้ตรวจตราสิ่ง
ของสอบกับบัญชีปีละครั้ง ๑ เป็นอย่างน้อย

อนึ่งสิ่งของซึ่งตั้งให้มหาชนชมในพิพิธภัณฑ์สถาน ฯ นั้น
ให้แสดงประเภทไว้ที่สิ่งของ ถ้าและเป็นของมีผู้ใดให้ ฤ
ให้ยืม ฤฝาก ให้ปรากฏชื่อผู้นั้นด้วย

หมวด ๔

ว่าด้วยการเปิดพิพิธภัณฑ์สถานสำหรับพระนคร

มาตรา ๑๗ ให้ราชบัณฑิตยสภามีอำนาจที่จะกำหนดวัน
และเวลาเปิดพิพิธภัณฑ์สถาน ฯ จะเปิดให้มหาชนชมได้ไม่
ต้องเสียค่าธรรมเนียมในวันใด ฤจะเรียกค่าธรรมเนียม
สำหรับบำรุงพิพิธภัณฑ์สถาน ฯ ในวันใด กำหนดได้ตามเห็น
สมควร

มาตรา ๑๘ ให้ราชบัณฑิตยสภามีอำนาจที่จะอนุญาตให้
การประชุม ฤให้ตั้งของอวดประกวดกันในบริเวณพิพิธภัณฑ์
สถานสำหรับพระนคร เมื่อเห็นว่าการนั้น ฯ เป็นประโยชน์

วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๓ หน้า ๗๒๐

เพื่อ กุลวิชา ความรู้ และ เปน ประโยชน์ แก่ พิพิธภณเทศสถาน
สำหรับพระนคร

มาตรา ๑๕ ให้ราชบัณฑิตยสภามีหน้าที่รักษาการให้เปนไป
ตามพระราชบัญญัตินี้ และทำรายงานประจำปีขึ้นทุกเกล้า ๆ
ถวาย รายงานนี้ให้ประกาศโฆษณาทุก ๆ ปี

ให้ราชบัณฑิตยสภา มีอำนาจออกกฎข้อบังคับ เพื่อ ปฏิบัติ
การตามพระราชบัญญัตินี้ กฎข้อบังคับนั้นเมื่อได้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาแล้วให้เปนอันใช้บังคับได้

ประกาศมาณวันที่ ๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕ เปนปี
ที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน